



Foto: Fortum

Att förbränna importerat avfall som vi inte vet vad det innehåller är mycket problematiskt ur miljösynpunkt.

Dagens Samhälle 9 juni 2015

Avfallsimporten är en tickande miljöbomb

Avfall. Allt mer sopor importeras till Sverige för att eldas upp i våra förbränningsanläggningar. I förlängningen kan det skapa stora miljöproblem då vi inte kan vara säkra på vad detta avfall innehåller och vad som släpps ut från de svenska anläggningarna.

Nu importeras över två miljoner ton avfall för förbränning i svenska kraftvärmeverk. För att få elda avfall behövs en dom från mark- och miljödomstolen. Först ges en preliminär dom för att kunna bränna i avvaktan på en slutlig dom. Där redovisas en lista på olika avfallstyper som är tänkta att förbrännas. Man får inte elda farligt avfall då det kräver speciella pannor.

I samband med import av avfall från EU-länder sker ingen kontroll av innehållet i avfallet. Ett dokument skickas till Naturvårdsverket som stämplar dokumentet om man har tillstånd att bränna just denna avfallstyp. Länsstyrelserna som är tillsynsmyndigheter över dessa förbränningsanläggningar kan kontrollera anläggningarnas egenkontroll. Det lokala miljökontoret har varken kunskaper eller tid att kontrollera avfallet. Allt bygger alltså på en egenkontroll av avfallet. Upptäcks det vid en sådan kontroll att det finns farligt avfall i en sats på exempelvis 1 000 ton så blir frågan vad som då görs.

I och med att konsulter ofta används för att upphandla avfallet så finns det ingen som kan ta tillbaka avfallet. Det ligger närmast till hands att man istället förbränner det och håller tyst. I och med att de nybyggda förbränningsanläggningarna som byggts under senare år bränner vid 850 grader under två sekunder så förstörs inte organiska kemiska föreningar. För att säkerställa att de organiska föreningarna inaktiveras måste förbränningen ske vid en temperatur på 1 100 grader.

I Brista i Sigtuna har Fortum byggt ett kraftvärmeverk som kan elda 240 000 ton. Detta avfall kan importeras. Røkgaskondensatet från anläggningen leds ut i Märstaån som mynnar i Mälaren. Inte långt därifrån ligger Norrvattens dricksvattenintag. Brista skall redovisa halten av tungmetaller per liter som släpps ut men det finns inget krav på motsvarande redovisning för kemiska föreningar som till exempel dioxiner.

I många kommuner byggs kraftvärmeverk för flera miljarder utan ordentliga kalkyler. Fjärrvärme

passar bra för 1950-talsbebyggelse där en villa kanske behöver 25 000 kWh för uppvärmningen. Men från 2020 skall all ny bebyggelse vara nära noll, så kallade energihus, vilket betyder att en motsvarande villa klarar sig på 5 000 kWh och då behövs inte fjärrvärme utan istället installeras solceller eller bergvärme.

De kommunala energibolagen utsätter på detta sätt skattebetalarna för stora risker i deras egenskap av borgenärer för de stora investeringarna i fjärrvärme.

Importen av avfall kan också leda till konsekvenser likt de i Kramfors där man inte längre får avsättning för biobränslen därför att man istället får betalt för att ta emot avfall från andra länder.

Det importerade avfallet som vanligtvis levereras med båt, stinker ofta på grund av att det finns mikrobiologiska växter i avfallet. Vi har ingen aning om det kan finnas patogena mikroorganismer i detta avfall. Inga mikrobiologiska prover tas.

SVT har i sin nu [pågående granskning](#) visat att avfallsimporten till Sverige har stora brister. Man måste tillsätta resurser nationellt, regionalt och lokalt för att kunna kontrollera hela hanteringen av det importerade avfallet. Riksrevisionsverket visar att det är möjligt redan i dag för polis, tull och miljömyndigheter lokalt och regionalt att genomföra kontroller av avfallet som är på väg till förbränningsanläggningar i Sverige. Detta borde självklart göras. Vi kan inte enbart lita till kraftvärmeverkens egenkontroll i dessa fall.

- [Roland Ekstrand](#), vd Svensk Klimatcertifiering AB